

ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ПРОЕКТІВ

к.е.н. **Таранюк К.В.**,

студент гр. АМм-41 **Григор'єв О.**,

студент гр. АМм-41 **Горяйнова О.**

Сумський державний університет (Україна)

За даними Державного комітету з енергозбереження, Україна щорічно споживає близько 210 млн. т. паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) і належить до енергодефіцитних країн.

З метою реалізації потенціалу енергозбереження прийняті Комплексна державна програма енергозбереження України.

За даними порівняльного аналізу структури енергоспоживання в промислово розвинених країнах світу стало очевидним, що структура ТЕБ в Україні економічно неефективна і, більше того, загрожує її енергетичній та національній безпеці. Дані аспекти обумовлюють гостру необхідність впровадження принципів енергоефективності та розробки проектів енергозбереження для регіональних систем управління, що сприятиме не тільки зростанню добробуту населення та підвищенню якості надаваних послуг, а й поліпшенню наповнюваності регіональних бюджетів [1].

Для реалізації проектів доцільне створення енергозберігаючих компаній (ЕСКО), які впроваджують проектний менеджмент. Оскільки ринок послуг у сфері енергоефективності України тільки формується, існує потреба в даних послугах. До числа гострих проблем при впровадженні енергоефективних технологій відносяться: складності фінансування проектів, повна невідповідність промисловості до випуску необхідного енергозберігаючого обладнання і технічних засобів. Більшість компаній не можуть дозволити собі реалізацію енергозберігаючих проектів з причини серйозного браку власних коштів, або занадто високих відсотків на позикові кошти. В якості вирішення даної проблеми можна запропонувати інструменти умовного фінансування, які частково забезпечують гарантії щодо кредитного ризику:

- перфоманс-контракти;
- револьверні фонди.

Energy Performance Contracting або перфоманс-контракт (від англ. Performance - виконання) - договір на впровадження енергозберігаючих технологій.

Даний договір передбачає виконання спеціалізованою енергосервісною компанією (ЕСКО) повного комплексу робіт з впровадження енергозберігаючих технологій на підприємстві замовника за рахунок залучених ЕСКО кредитних коштів. Оплата за залучені фінансові ресурси та виконані ЕСКО роботи проводиться замовником після впровадження проекту за рахунок коштів, що становлять економічний ефект від впровадження енергозберігаючих технологій. Після реалізації проекту замовник виплачує виконавцю гроші на підставі досягнутої економії [2].

Крім того, безсумнівний плюс - відсутність фінансових ризиків для замовника: ЕСКО гарантує фінансові заощадження і бере на себе всі ризики за проектом [3].

Іншим ефективним фінансовим механізмом в умовах дефіциту коштів у місцевих та регіональних адміністраціях є револьверний фонд. Який представляє сукупність фінансових ресурсів, призначених для здійснення певних капітальних вкладень з метою отримання економічного ефекту.

Ідея револьверного фонду полягає в накопиченні фінансових ресурсів для здійснення інвестицій у проекти за рахунок фінансових потоків, отриманих від попередніх інвестицій з порівняно невеликим терміном окупності. Постійне реінвестування у проекти з невеликим терміном окупності акумулює нові ресурси за рахунок потоків готівки, які надходять до фонду [4], [5].

Револьверний фонд може бути створений як розрахунковий рахунок місцевої адміністрації. Таким чином, міська адміністрація буде власником проектів і одночасно власником револьверного фонду.

Револьверний фонд може бути інструментом реалізації регіональних державних програм енергозбереження з використанням регіональних державних бюджетів розвитку для організації фінансування низки інвестиційних проектів з енергозбереження.

Запропоновані механізми фінансування ПЕЕ актуальні в економічній ситуації України, що склалася, оскільки при їх використанні:

- державним регіональним органам управління не завжди потрібен початковий капітал для фінансування проекту на початковому етапі;
- можливо акумулювання заощаджень за рахунок проектів ЕЕ для самофінансування майбутніх інвестицій в інші проекти ЕЕ;
- можливе залучення коштів цільових бюджетних фондів, кредитів місцевих і міжнародних банків, міжнародних донорів, приватних компаній, організацій як в якості первинних інвестицій.

1. Alliance to Save Energy. Third Party Financing and Energy Municipal Utility Restructuring, 2002.
2. Alliance to Save Energy & Pacific Northwest National Laboratories. Energy Sector Investment Strategy for Eastern Europe and the Former Soviet Union, 2000.
3. United Nations Development Programme (UNDP). 2005.: http://europeandcis.undp.org/?wspc=HowToGuide_EE_F.

Таранюк, К.В. Тенденції фінансування енергозберігаючих проектів [Текст] / К.В. Таранюк, О. Григор'єв, О. Горайнова // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. — Суми : СумДУ, 2015. — С. 433-434.